O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI
PSIXOLOGIYA VA IJTIMOIY-
SIYOSIY FANLAR FAKULTETI

Ro'yxatga olindi; № БD-60310100 2024 yil "10" 03	"TASDIQLAYMAN" SamDU rektori: ________ R.I.Xalmuradov 2024 yil "__" ________

Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	300 000 – Ijtimoiyfanlar, jurnalistikavaaxborot
Ta'lim sohasi:	310 000 - Ijtimoiyvaxulqatvorgamansubfanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60310100- Siyosatshunoslik

Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi 300 talik ro'yxatga kiruvchi **George Washington University, Washington D.C., 32 (75.8)**ta'lim dasturi asosida tayyorlandi.

https://gspm.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs5061/files/downloads/PMGT%206401.010%20Fundamentals%20of%20Political%20Mgt%20-%20Cornfield.pdf

Samarqand 2024

Fan/modul kodi SJT1310	O'quv yili 2025-2026		Semestr 3-4	ECTS – Kreditlar 10	
Fan/modul turi Majburiy fan	Ta'lim tili O'zbek			Haftadagi dars soatlari 4 soat	
	Fan nomi		Auditoria mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami:
1.	Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili		102	170	272
II Fanning maqsadi (FM)					
2	**I. Fanning mazmuni** Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili bo'yicha bilimlarning nazariy asoslarini, siyosiy jarayonlarga oid asosiy tushunchalar va kategoriyalarni, siyosiy tahlil usullari borasidagi tahliliy va texnologik bilimlarni shakllantirish orqali ularni amaliyotda tadbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi - talabalarda siyosiy jarayonlarni tadqiq etishning asosiy metodlari haqida haqiqiy va aniq tasavvurlarni shakllantirish, bu borada ko'nikma va malakalarini oshirish, siyosiy tadqiqotlar olib borishning asosiy uslub va vositalaridan foydalana olishlari hamda davlatlar milliy manfaatlarini ta'minlashda strategik yo'nalishlarda tadqiqot olib borishning o'ziga xos jihatlarini tahlil etish va ularning prognozini amalda qo'llash bo'yicha ko'nikma va malakalarini egallashga q'aratilgan.				

Fan mazmuni	
II. Asosiynazariyqism (ma'ruzamashg'ulotlari)	
II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) (26)	
M1	**Siyosatning nazariy modellari va siyosiy tahlil asoslari. Faning predmeti, maqsad va vazifalari** Siyosatning fundamental nazariyalari va ularning amaliy siyosatshunoslik bilan o'zaro bog'liqligi. Siyosiy jarayon siyosiy tahlilning ob'yekti sifatida. Siyosiy jarayon tushunchasi uning tarkibiy qismlari.
M2	**Turli fanlar asoslari va siyosat va xalqaro munosabatlarni o'rganishga yondashuvlar.** Platon, Aristotel va Makiavelli kabi faylasuflarning asarlari. Siyosiy institutlar va ularning siyosiy natijalarga ta'siri. Siyosiy qarorlar qabul qilish. Xalqaro hamkorlik, institutlar va global boshqaruv. G'oyalar, o'ziga xosliklar va me'yorlarning xalqaro munosabatlarga ta'siri. Madaniy kapital va ijtimoiy sohalar tushunchasi. Jahon iqtisodiy munosabatlari va iqtisodiy omillarning xalqaro munosabatlarga ta'siri
M3	**Akademik halollik;** Akademik halollikka oid institutsional siyosat. Akademik insofsizlik holatlari. Boshqa birovning ishini, g'oyalarini yoki so'zlarini o'zinikidek ko'rsatish. Institutsional siyosat yoki axloqiy me'yorlarni buzadigan xatti-harakatlar.
M4	**Tahlil va argument keltirish;** Da'vo, dalillar va kafolat. Turli manbalardan dalillar to'plash. Qarshi dalillarni rad etish. Asosiy fikrlarni umumlashtirish va taqdim etilgan dalillar asosida qayta bayon qilish. Muhokama va munozaralarda qatnashish uchun samarali argumentatsiya qobiliyatlari.
M5	**Axborotni talqin qilish va dalillardan to'g'ri foydalanish;** Axborot manbasiva uning maqsadini aniqlash. Birlamchi va ikkilamchi axborot. Manbaning ishonchliligi va to'g'riligini baholash. Muallifning istiqboli va potentsial motivlari. Kuzatish va tajribalar natijasida olingan ma'lumotlar. Statistik ma'lumotlar, amaliy tadqiqotlar va eksperimental natijalar.
M6	**Akademik yozishni rejalashtirish va tuzish;** Topshiriqning maqsadi, auditoriyasi va hajmini aniqlash. Kitoblar, jurnal maqolalari va nufuzli veb-saytlarni o'z ichiga olgan asosiy manbalar. Natijalar, kelajakdagi tadqiqotlar va amaliy qo'llanmalar. Manbalarning to'g'riligi va dolzarbligini tekshirish.
M7	**Samarali muloqot (yozma va og'zaki);** Matnni qismlarga ajratish va sarlavhalardan foydalanish. Hujjatda formatlash, uslub va izchillik. Murakkab ma'lumotni tasvirlash va vizual vositalardan foydalanish. Yozma muloqotni yaxshilashda yozish mashqlari bilan shug'ullanish, yozish guruhlariga qo'shilish. Og'zaki nutq ko'nikmalarini oshirishda munozaralarda qatnashish, taqdimotlar qilish va ommaviy nutqda qatnashish.
M8	**Jamoada ishlash;** Jamoa a'zolarining roli va mas'uliyatini belgilash. Jamoa a'zolari o'zlarini qulay his qiladigan muhitni yaratish. Jamoada halollik, ishonchlilik va halollikni rag'batlantirish. Mojarolar va tushunmovchiliklarni konstruktiv tarzda hal qilish.
M9	**Taym menejment.** Qisqa muddatli va uzoq muddatli maqsadlar. Eyzenxauer matritsasidan foydalanish. Maqsadlarga eng katta ta'sir ko'rsatadigan vazifalar. Vazifalar va uchrashuvlarni tartibga solishda kunlik rejalashtirish va kalendardan foydalanish.Pomodoro texnikasi. Chalg'ituvchi veb-saytlar va ilovalarni bloklash. Devid Allenning "Ishlarni bajarish"va Jeyms Klirning "Atom odatlar" kitobi.

M10	**Tarixiy rivojlanish jarayoni hamda ijtimoiy o'zgarishlarning xususiyatiga qarab siyosiy jarayonlarning turlari.** Evolyutsion, inqilobiy. Ijtimoiy o'zgarishlarning xususiyatiga qarab siyosiy jarayonlarning turlari: a) saylov jarayoni; b) inqilob; v) aksil-inqilob; g) islohotlar; d) qo'zg'olon; e) siyosiy kampaniya; yo) bevosita harakatlar (ish tashlashlar, mitinglar, namoyishlar).
M11	**Ijtimoiy-siyosiy tavakkal (risk)ning tahlili, baxolash va boshqarish usullari.** Siyosiy xavf mohiyati, darajalari va uni baholash. Siyosiy xavf darajalari. Siyosiy xavfning qaror qabul qilishdagi tutgan o'rni va roli. Haqiqiy va "ish yuzasidan" tavakkalchilarga ajratilishi. Siyosiy xavfning baholanishida hisobga olinadigan omillar. Siyosiy xavfni turli darajalarda baholash; global, regional, milliy. Xavf darajalarini baholovchi shakllar. Xalqaro tijoratda siyosiy xavf: dunyoning etakchi mamlakatlari reytingi. Siyosiy xavfning omillari va simptomlari. "Prins" metodikasida tizimida xavfni baholash. Siyosiy xavflarni boshqarish texnologiyalari.
M12	**Siyosiy rejimlarning mohiyati va turlari.** Siyosiy rejim tushunchasi. Siyosiy rejimlarning turlari. Avtoritar, totalitar hamda demokratik rejimlarning o'ziga xosligi. Determinantlar - siyosiy rejimning tabiati. Siyosiy rejimlarning funksiyalari. Zamonaviy siyosiy jarayonlarda siyosiy rejimlarning o'ziga xos xususiyati. O'tish davridagi davlatlarning siyosiy rejimidagi transformatsiyasi. O'zbekistan jamiyatining o'tish davri xususiyatlarining qiyosiy tahlili.
M13	**Siyosiy o'zgarishlar va siyosiy rivojlanish.** "Siyosiy o'zgarish" va "rivojlanish" tushunchalari. Siyosiy o'zgarishlar sharoitida barqarorlik va beqarorlik. Barqaror va o'tish davridagi siyosiy tizimlarda siyosiy o'zgarish va rivojlanish mezonlari. Siyosiy inqirozlar va inqiloblar. Barqaror jamiyatlarda siyosiy rivojlanish xususiyatlari. Ikkinchi jahon urushidan keyin G'arb mamlakatlaridagi siyosiy o'zgarishlar dinamikasi. Barqaror siyosiy tizimni qayta ishlab chiqarish sharoitida siyosiy rivojlanish tipologiyasi. Demokratik va totalitar jamiyatlarda barqarorlik. Demokratik siyosiy tizimni jamiyatdagi ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy o'zgarishlarga moslashtirish mexanizmlari. Barqarorlik siyosiy islohotlar va evolyutsion rivojlanishning zaruriy sharti sifatida.
	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) (38)
M1	**Siyosiy qarorlar qabul qilinishining asosiy modellari, bosqichlari, usullari** Davlat boshqaruvi sohasida qaror qabul qilish. Qaror qabul qilish tushunchasi va asosiy yondašhuvlar. Politologiyada qarorlar ishlab chiqarish jarayoni aks ettiradigan ikki yo'nalish: normaga muvofik nazariya va axloqiy nazariya. Siyosiy qarorlar tipologiyasi. Qaror qabul qiluvchi shaxslar bo'yicha, rasmiy, diplomatik, fundamental, tashkiliy, programmalashtirilgan va programmalashtirilmagan qarorlar. Siyosiy boshqaruvda siyosiy qarorlarni o'rni va ularga qo'yiladigan talablar. Muhokamaga asoslangan qaror. Aql- idrokka asoslangan qaror.
M2	**Siyosiy jarayonlarni bashoratlash va strategik rejalashtirish** Siyosiy bashorat qilishning zaruriyati va mohiyati. Bashorat yangi bilim va fan sifatida. Bashorat qilishning 2 jihati: oldindan aytish yoki oldindan ko'rsatish. Bashorat qilishning ikki tomoni: nazariy anglash va boshqaruv, Siyosiy bashoratning ob'yekti (tashqi va ichki). Siyosiy bashoratning predmeti (siyosiy hodisalar, jarayonlar). Ichki siyosiy bashorat, uning tuzilishi, siyosiy faoliyat sub'yektlari, siyosat ob'yekti. Ichki bashorat qilishning 2 jihati: tashki siyosiy bashorat. Bashorat qilishning turlari: izlanuv bashorati va bashorat. Siyosiy bashorat qilishning ob'yektiv asoslari va shartlari. Muqobillik tamoyili. Bashoratning tizimli tamoyili. Bashorat qilishning uzluksiz tamoyili. Tekshirilgan va ishonchli tamoyil. Ilmiy bashorat tadqiqot metodlari. Zamonaviy ekspert baholash metodi g'oyalarini jamoaviy generatsiyalash "ongga hujum" metodlari va uning bosqichlari.
M3	**Ichki va tashki strategiya** Strategiya tushunchasi. Davlatning ichki va tashki strategiyasini ishlab chiqish jarayoni. Ichki va tashqi siyosiy jarayonlarning shakllanish va rivojlanish qonuniyatlari. Ichki va tashqi siyosatning bir-biriga bo'lgan ta'siri. Strategiyani amalga oshirish. Strategiyani kuzatish, o'zgartirish va mukammallashtirish masalasi.
M4	**Globallashuv davrida siyosiy jarayonlar.** Globallashuv va global rivojlanish tushunchalari. Globallashuvning ijobiy va salbiy jihatlari. Globallashuvning rivojlanish, sabablari va qonuniyatlari. Globallashuvning siyosiy jarayonlarga bo'lgan ta'siri.
M5	**Globallashuv sharoitida davlatning holati va xususiyatlari.** Hududiy yaxlitligi. Suvereniteti. Hokimiyatning jamoaviy kuchi. Globallashuv jarayonida suverenitet konseptining o'zgarishi. Global o'zgarishlar jarayonida real suverenitet masalasi.
M6	**Xalqaro rejimlar.** Xalqaro rejim tushunchasi. Xalqaro rejimlar turlari. Zamonaviy xalqaro siyosiy jarayonlarda rejimlarning ahamiyati. Globallashuv jarayonlarining xalqaro rejimlar o'zgarishiga ta'siri
M7	**MDHdagi siyosiy jarayonlar.** MDHning paydo bo'lishi. MDHning rivojlanishi. MDHning inqirozi, MDH doirasidagi siyosiy jarayonning murakkabligi. Sobiq sovet makonining fundamental transformatsiyasi. MDHning asosiy mezoniy va konseptual muammolari.
M8	**Yevropadagi siyosiy jarayonlar.** Yevropa mintaqaviy siyosiy jarayonining kelib chiqishi. Yevropaliklar siyosiy birligining asosiy mezonlari. Elda federalistik jarayon omillari. Int4egratsion jarayonning sub'yektlari, resurslari,

	qonuniyatlari.
M9	**Eron jarayoni.** Eron inqirozi va uning kelib chiqishi. Eron muammosini va uni bartaraf etish jarayonini 3 darajada; milliy, mintaqaviy va global darajalarda ko'rib chiqish. Eronni qayta tiklash jarayoni.
M10	**Afg'on jarayoni.** Afg'onistondagi siyosiy vaziyat: kecha va bugun. Afg'oniston muammosini va uni bartaraf etish jarayonini 3 darajada, ya'ni milliy, mintaqaviy va global darajalarda ko'rib chiqish. Afg'onistonni qayta tiklash jarayoni.
M11	**Bolqon jarayoni.** Bolqon mintaqasidagi mintaqaviy mojaro. Bolqon muammosini va uni bartaraf etish jarayonini 3 darajada, ya'ni milliy, mintaqaviy va global darajalarda ko'rib chiqish. Bolqonlashuv tushunchasi.
M12	**Shimoliy Koreya jarayoni.** Shimoliy Koreya siyosiy tuzumi. Shimoliy va Janubiy Koreyaning birlashish istiqbollari. Shimoliy Koreyaning harbiy tayyorgarliklari, Shimoliy Koreyaning yadroviy dasturi. Jahon hamjamiyati darajasida Shimoliy Koreya masalasi. "6+1" jarayoni.
M13	**Yaqin Sharqdagi siyosiy jarayonlar.** Yaqin Sharqdagi siyosiy vaziyat. Arab-Isroil mojarosining bugungi holati. Yaqin Sharqdagi terroristik tashkilotlarning faoliyati. 2006 yil Livandagi urush va uni tugatish yo'lida jahon hamjamiyatining choralari.
M14	**Arab bahori – islom dunyosida bo'linish** Liviyadagi siyosiy vaziyat. M.Kadafi. Tunisda ijtimoiy holat. Suriya va Iroqdagi IShID harakati. Arab davlatlarining yoshlari va ijtimoiy tarmoqlar. Yaqinsharqdagi rangli inqiloblarni shakllanishida yahudiy lobbisini ahamiyati
M15	**Hindiston-Pokiston mojarosi.** Ikki davlatning bir-biridan ajralishi. Mojaroning kelib chiqishi va mohiyati. Mojaroni bartaraf etishda jahon hamjamiyatining roli. Mojaroning echilishi istiqbollari.
M16	**Xalqaro tashkilotlardagi siyosiy jarayonlar.** BMT darajasida siyosiy jarayonlar. BMTning asosiy zamonaviy muammolari. NATOning xalqaro xavfsizlikni ta'minlashda yangi zamonaviy roli. YeXXT doirasida siyosiy jarayonlar va tashkilotning asosiy muammolari. SHXTning geosiyosiy o'lchami.
M17	**Xalqaro xavfsizlik masalalari.** Keng qamrovli xalqaro xavfsizlik tizimini barpo etish muammolari. Xalqaro, mintaqaviy va milliy xavfsizlikning bo'linmasligi (misollarning tahlili asosida). Xalqaro va milliy xavfsizlikka bo'lgan yangicha tahdidlar tasnifi. Xavfsizlik siyosati.

M18	**O'zbekistonning yangi taraqqiyot bosqichida siyosiy jarayonning xususiyatlari.** O'zbekiston yangi taraqqiyotining rivojlanish xususiyatlari. Yangilanish va o'zgarishlar. Ichki siyosiy jarayonlarni liberallashtirish. Tashqi siyosatdagi ochiqlik. Markaziy Osiyo davlatlari bilan bo'layotgan siyosiy jarayonlarda O'zbekistonning roli.
M19	**Siyosiy jarayonlarni tahlilini qanday yozish va o'qish kerak.** Muhim o'tilgan datslarni takrorlash: matn, uning tabiati va qurilish tamoyillari. Nima o'qish kerak: kelajak uchun adabiyotlar ro'yxati. Aksent, tushuntirish, urg'u, kontent, narrativ.
	III. Mashg'ulotlar shakli: Seminar mashg'uloti **3-semestr. Siyosiy jarayonlar va tizimli tahlil. (26)**
S1	Siyosatning nazariy modellari va siyosiy tahlil asoslari. Fanning predmeta, maqsad va vazifalari.
S2	Turli fanlar asoslari va siyosat va xalqaro munosabatlarni o'rganishga yondashuvlar.
S3	Akademik halollik.
S4	Tahlil va argument keltirish.
S5	Axborotni talqin qilish va dalillardan to'g'ri foydalanish.
S6	Akademik yozishni rejalashtirish va tuzish.
S7	Samarali muloqot (yozma va og'zaki).
S8	Jamoada ishlash.
S9	Taym menejment.
S10	Tarixiy rivojlanish jarayoni hamda ijtimoiy o'zgarishlarning xususiyatiga qarab siyosiy jarayonlarning turlari.
S11	Ijtimoiy-siyosiy tavakkal (risk)ning tahlili, baholash va boshqarish usullari.
S12	Siyosiy rejimlarning mohiyati va turlari.
S13	Siyosiy o'zgarishlar va siyosiy rivojlanish.
	4-semestr. Siyosiy jarayonlar va tizimli tahlil II.(40)
S1	Siyosiy qarorlar qabul qilinishining asosiy modellari, bosqichlari, usullari.
S2	Siyosiy jarayonlarni bashoratlash va strategik rejalashtirish.
S3	Ichki va tashqi strategiya.
S4	Globallashuv davrida siyosiy jarayonlar.
S5	Globallashuv sharoitida davlatning holati va xususiyatlari.
S6	Xalqaro rejimlar.
S7	MDHdagi siyosiy jarayonlar.
S8	Yevropadagi siyosiy jarayonlar.
S9	Eron jarayoni.
S10	Afg'on jarayoni.
S11	Bolqon jarayoni.
S12	Shimoliy Koreya jarayoni.
S13	Yaqin Sharkdagi siyosiy jarayonlar.
S14	Hindiston-Pokiston mojarosi.

S15	Xalqaro tashkilotlardagi siyosiy jarayonlar.
S16	Xalqaro tashkilotlardagi siyosiy jarayonlar.
S17	Xalqaro xavfsizlik masalalari.
S18	O'zbekistonning yangi taraqqiyot bosqichida siyosiy jarayonning xususiyatlari.

Mustaqil ta'limni bajarish bo'yicha talablar:
"Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili " fani bo'yicha mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular vamustaqil ishlarning kalendar tematik rejasi

№	Mavzu nomi
1	Siyosatning nazariy modellari va siyosiy tahlil asoslari. Siyosiy jarayonlarda siyosiy tahlilning o'rni.
2	Siyosiy jarayonning mohiyati va unga oid konsepsiyalar tahlili.
3	Siyosiy jarayonlarni o'rganishning uslubiy yondashuvlari.
4	Siyosiy jarayonlarning turlari.
5	Siyosiy jarayonning tuzilishi.
6	Siyosiy jarayonlarni aniqlash usullari.
7	Siyosiy jarayonlar va uning darajalari.
8	Globallashuvning salbiy va ijobiy tamonlari.
9	Siyosiy jarayonlarning tahlil jarayonida milliy, xalqaro va mintaqaviy xususiyatlarni inobatga olish.
10	Siyosiy jarayonlarni tahlil qilishning asosiy paradigmalari.
11	Yaqin Sharqdagi mojaroli vaziyat undagi ishtirok etuvchi aktorlar va uni bartaraf etish yo'llari.
12	Yevropa Ittifoqining integratsiyalashuv jarayoni.
13	Markaziy Osiyo mintaqasi davlatlarining dunyo hamjamiyatida tutgan o'rni va "Katta uyin" jarayoni.
14	Xavfsizlik masalalari davlatlarning katta strategiyasi sifatida.
15	Xavfsizlikning patent va ochiq turlari.
16	Davlatlarning xavfsizlik doktrinalari. (AKD1, Yevropa mamlakatlari, Isroil, O'zbekiston).
17	Xalqaro terrorizm va uni bartaraf etish yo'llari.
18	Ommaviy qurol eksport qilish muammolari va uni bartaraf etish xalqaro konvensiyalari.
19	Qashshoq davlatlar muammosi.
20	Iroq va Afg'onistondagi siyosiy jarayonlar.
21	Milliy strategiyani ishlab chiqish jarayoni.
22	Siyosiy jarayonlarning asosiy tushunchalari.
23	Integratsion jarayonlar va ularning mazmuni.
24	Xalqaro tashkilotlar va ularning tasnifi.
25	Markaziy Osiy va O'zbekistondagi siyosiy jarayonlar.
26	Globallashuv sharoitida davlatning holati va xususiyatlari.
27	Xalqaro xavfsizlik masalalari.
28	O'zbekistonning yangi taraqqiyot bosqichida siyosiy jarayonning xususiyatlari.

"Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili"fani bo'yicha mustaqil ta'lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko'nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. siyosiy madaniyat, mafkura va antropologiyaning mazmuni, mohiyati, tasnifini, uning rivojlanishi, nazariyalari bir-biri bilan bog'liq jihatlar to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi; siyosiy madaniyatning xulq-atvor jihati: shakllari va stereotiplar, siyosiy mafkura hokimiyat munosabatlarini aks ettiruvchi omil ekanligini, liberalizm va neoliberalizm, konservatizm va neokonservatizm, sotsial demokratiyaga doir xususiyatlarni bilishi va ulardan foydalana olishi; rivojlangan mamlakatlar siyosiy madaniyati, mafkurasini siyosiy tahlil qila oladi, hokimiyat va davlatning kelib chiqishi, antropologiyasi haqidagi bilimlar asosida mushohada yurita olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.Ushbu mavzu haqida keyingi tadqiqotlar olib borgan ekspeditsiya faoliyati ham keng ma'lumotlar berib ular haqida ham o'quvchilar bilim ko'nikmasiga ega bo'ladi. Shu mazmunda MT da nazarda tutilgan mavzular haqida talabalar ish olib borishadi. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to'g'risida talabalar qay tarzda o'zlashtirish, bilim ko'nikmasiga ega bo'lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi.

3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - **"Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili"** fanidan talabalar, ushbu davrda tarixiy tadqiqotlar ko'lami, davrning o'z dolzarb muammosini tadqiqotlar-ning metodologik asoslari haqida ***tasavvur va bilimga ega bo'lishi;*** - Talaba **"Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili"** fanining alohida fan sifatida mavqyeiga ega bo'lishi, o'rganilayotgan davr va bugungi kun tarix fanining dolzarb muammolarini to'g'ri talqin qilish ***ko'nikmalariga ega bo'lishikerak.*** - Talaba o'zlashtirayotgan fan bo'yicha egallagan bilimlarini tahlil qilish to'plangan tarixiy tajribani ilmiy va pedagogik amaliyotda samarali qo'llash ***malakalariga ega bo'lishikerak.***
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • *munozara,* • *o'z-o'zini nazorat.* • "Aqliy hujum", • "Muammo"; • Krossvord • Annogrammalar • Ko'chma dars mashg'ulotlari
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

	Asosiy adabiyotlar
	Butayev. U.X. Siyosiy tahlil. O’quv qo’llanma. -T.: Mumtoz so’z, 2019.1206. Djumayev R.Z. va boshq. Siyosiy tahlil. O’quv qo’llanma. -T.: TDSHU, 2020. -I486. Djumayev R.Z., Yovkochev SH. Siyosiy texnologiyalar. - T.: TDSHU, 2018. -232b.
	Qo‘shimcha adabiyotlar
A1.	Mirziyoyev SH.M. Milliy taraqqiyot yo’limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko’taramiz. 1-jild. -Toshkent: Uzbekiston, 2017 - 592 b. Mirziyoyev SH.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. -Toshkent: O’zbekiston, 2018.-5086. Mirziyoyev SH.M. Niyati ulug’ xalqning — ishi xam ulug’, xayoti yorug’ va kelajagi farovon bo’ladi. 3-jild. - Toshkent: Uzbekiston, 2019.-400 b. Mirziyoyev SH.M. Milliy tiklanishdan - milliy yuksalish sari. 4-jild. - Toshkent: Uzbekiston, 2020.- 452 b. Mirziyoyev SH.M. Yangi O’zbekiston Strategiyasi. -Toshkent: O’zbekiston, 2021. Jumaev R.Z. Strategik tahlil asoslari. - Toshkent: Akademiya, 2007. - 187 Yuldasheva G.l. Xalqaro munosabatlaming metodologik aspektlari. - Toshkent: TDShI, 2009.-213 b. Simonov K.B. Politicheskiy analiz: Uchebnoe posobie. - M.: Logos, 2002. 152 s. Tadjiyev SH. “Myagkaya sila” vo vneshney politike Respubliki Uzbekistan na sovremennom etape. T.: 2020. - S. 325. Tulyaganova N,U. Sistemnыy analiz politicheskix protsessov. - Tashkent: UMED, 2005. - 175 s. ^ Bokoyev M., Raimova G., Axmedov O. Tizimli taxlil va boshkaruv karorlarini kabul kilish. —T.: Akademiya, 2012. — 4506 Butayev. U.X. Jamiyat barkarorligi: O’zbekiston tajribasi. Monografiya.— Toshkent: Fan va texnologiya, 2017. Butayev. U.X. O’zbekiston milliy manfaatlarini ta’minlashning konseptual asoslari. -T.:Uzbekiston faylasuflar milliy jamiyati,2021. -204 b. Degtyarev A.A. Prikladnoy politicheskiy analiz. -M.: MGIMO (U) MID RF 2010
	Axborot manbaalari
	www.prezident.uz www.gov.uz www.lex.uz www.ziyonet.uz
8.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti O‘quv uslubiy Kengashining 2024 yil “___” dagi 1-son bayonnomasi bilan ma’qullangan.
9.	**Fan/modul uchun mas’ul:** A.Samadov – Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, “Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasi professori
10.	**Taqrizchilar:** - Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, “Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasi dotsenti (ichki) M.Sattarov R.Komilov – Samarqand Davlat chet tillar instituti, F.F.d, prof.

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug‘i asosida
Fan dasturlari va mustaqil ta’lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma’sul ishchi guruhi:

Rais – M.Normamatova ______

Falsafa va milliy g‘oya kafedra mudiri — **prof. A.Samadov**

Psixologiya va ijtimoiy-siyosiy fanlar fakulteti dekani — **prof. A.Q. Aymatov**

SamDU o‘quv ishlari bo’yicha prorektor — **prof. A.Soleev**

“Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasida o‘tiladigan “Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili” fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

“Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili” fan dasturida talabalarda qadimgi dunyodan hozirgi davrgacha evolyusiyaviy tarzda rivojlanayotgan siyosat, unga doir asosiy konsepsiyalar bilan tanishtirish ochib berilgan.

Fan dasturida fanning vazifasi – siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili bo’yicha bilimlarning nazariy asoslarini, siyosiy jarayonlarga oid asosiy tushunchalar va kategoriyalarni, siyosiy tahlil usullari borasidagi tahliliy va texnologik bilimlarni shakllantirish orqali ularni amaliyotda tadbiq etish ko’nikmasini hosil qilishdan iborat

Talabalarning istiqbolda davlat va siyosat sohalarida tadqiqotlarni rivojlantirish va umumjahon siyosiy tamoyillarini baholay olish qobiliyatini egallashi uchun jahon siyosiy ta’limotini rivojlanishiga hissa qo‘shgan mutafakkirlarning vakillari tomonidan ishlab chiqilgan siyosatga oid nazariyalarni mustaqil ravishda tahlil etish ko‘nikmalarini shakllantirish; talabalarni fanni rivojlantirishga oid tahlil qilish va tizimli yondashuvga o‘rgatish.tafakkur tarzining ko’rinishlari, ularning dolzarb muammolari va ilmiy tafakkur tarzining mohiyati xususida chuqur bilim olish, hamda ularda o’z-o’zini anglash va to’g’ri fikrlash mahorati, ko’nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat. Yaratilgan fan dasturi oliy ta’lim tizimida bakalavr bosqichi talabalari uchun o‘tilagan **“Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili”** fanining mazmuni va o‘tilishi tartibini, talabalar tomonidan o‘zlashtirilishi lozim bo‘lgan bilim hamda ko‘nikmalar hajmini belgilab beradigan rasmiy pedagogik hujjat hisoblanadi.

“Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili” fanidan tayyorlangan fan dasturi mazmunan va tuzilishi jihatidan OTM fan dasturlariga qo‘yilgan talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni barcha ta’lim yo‘nalishlari talabalari uchun ta’lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

“Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasi dotsenti **M.Sattarov**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI
PSIXOLOGIYA VA IJTIMOIY SIYOSIY FANLAR FAKULTETI

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, “Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasining “Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili” faniga tayyorlangan fan dasturiga

TAQRIZ

“Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili” fan dasturida talabalarda qadimgi dunyodan hozirgi davrgacha evolyusiyaviy tarzda rivojlanayotgan siyosat, unga doir asosiy konsepsiyalar bilan tanishtirish ochib berilgan.

Fan dasturida fanning vazifasi – jahon siyosiy fikrining paydo bo‘lishi va rivojlanishi bosqichlari ya’ni: qadimgi dunyoning turli mintaqalarida siyosiy fikrning kelib chiqishi va rivojlanishi; o‘rta asrlar va uyg‘onish davridagi siyosiy tafakkur rivojlanishining asosiy yo‘nalishlarini, buyuk mutafakkirlarning qarashlarini yoritish; yangi zamondagi siyosiy ta’limotlarning ijtimoiy hodisalarni bilishdagi o‘rni, roli va ahamiyatini tushuntirish; eng yangi zamondagi siyosiy qarashlar, maktablar qaror topishi va rivojlanishining asosiy yo‘nalishlari, ularning o‘ziga xos xususiyatlarini ochib berilgan.

Talabalarning istiqbolda davlat va siyosat sohalarida tadqiqotlarni rivojlantirish va umumjahon siyosiy tamoyillarini baholay olish qobiliyatini egallashi uchun jahon siyosiy ta’limotini rivojlanishiga hissa qo‘shgan mutafakkirlarning vakillari tomonidan ishlab chiqilgan siyosatga oid nazariyalarni mustaqil ravishda tahlil etish ko‘nikmalarini shakllantirish; talabalarni fanni rivojlantirishga oid tahlil qilish va tizimli yondashuvga o‘rgatish.tafakkur tarzining ko’rinishlari, ularning dolzarb muammolari va ilmiy tafakkur tarzining mohiyati xususida chuqur bilim olish, hamda ularda o’z-o’zini anglash va to’g’ri fikrlash mahorati, ko’nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.

“Siyosiy jarayonlarning tizimli tahlili” fanidan tayyorlangan fan dasturi mazmunan va tuzilishi jihatidan OTM fan dasturlariga qo‘yilgan talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni barcha ta’lim yo‘nalishlari talabalari uchun ta’lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

Samarqand davlat chet tillar instituti Gumanitar fanlar va axborot texnologiyalari kafesrasi professori v/b., falsafa fanlari doktori R.Komilov.

R.R. Komilo

Komilo NING IMZOSINI TASDIQLAYMAN